

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

V Olomouci dne 11. 12. 1997

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. JUDr. Valentové a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **Pražská kanalizace a vodní toky, s.p.**, sídlem 548/4, Praha 1, zastoupeného JUDr. Zdeňkem Hrabou, advokátem v Říčanech u Prahy, Kamlerova 795, proti žalovanému **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, Joštova 8, Brno, o žalobě na přezkoumání rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 9.5.1997 č.j. R 33/96,

takto:

- I. Rozhodnutím předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 9.5.1997 č.j. R 33/96 se **zrušuje** a věc žalovanému **vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 3.150,- Kč, a to do 30ti dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Vrchního soudu v Olomouci se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) ze dne 9.5.1997 č.j. R 33/96. Tímto rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí Ministerstva pro hospodářskou soutěž (dále jen „ministerstvo“) č.j. S 68/96 - 220 ze dne 13.10.1996 tak, že se změnil bod 1, podle kterého jednání žalobce v době od 21. září 1994 do října 1996, spočívající v podmiňování udělení souhlasu investořům a stavebníkům k napojení na veřejnou kanalizaci, potřebného pro vydání stavebního povolení, uzavřením příkazních smluv a úhradou částek v nich uvedených, je zneužitím dominantního postavení na trhu ve smyslu § 9 odst. 3 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“). Přitom bod 2 a 3 výroku napadeného rozhodnutí změněny nebyly, když podle zmíněného bodu byla za porušení zákona uložena pokuta ve výši 2.000.000,- Kč a podle třetího bodu bylo pokračující zneužívání dominantního postavení zakázáno.

Žaloba zdůraznila tyto skutečnosti: Žalobce podmiňoval udělení souhlasu k napojení budoucích staveb na veřejnou kanalizaci výlučně zvýšením kapacity kanalizace na dostatečnou úroveň. Uzavření příkazních smluv bylo prostředkem ke zvýšení kapacity kanalizace. V té souvislosti obsáhle cituje ustanovení zákona č. 238/1991 Sb. a vyhl.č. 83/1976 Sb., resp. č. 144/1978 Sb., zejména, že každý vlastník stavby jako producent odpadních vod je povinen zajistit jejich zneškodnění, není-li možné jejich jiné využití. Toto zneškodnění je pak možné jednak likvidací ve veřejné kanalizační síti, jednak v soukromé čistírně odpadních vod nebo jejich odvozem a likvidací jiným povoleným způsobem na místě k tomu určeném (odkaz na zákon č. 238/1991 Sb., o odpadech). Podle vyhl.č. 83/1976 Sb. se stavba napojí na veřejnou kanalizaci jen v případě, že kanalizační síť je dostatečná, není-li tomu tak, pak je stavbu nutno vybavit vlastním kanalizačním zařízením. Z toho podle žalobce vyplývá, že stavebník má reálnou možnost likvidovat své odpadní vody jinak než napojením na veřejnou kanalizaci, že podmínkou pro vydání stavebního povolení je zajištění likvidace odpadních vod ze stavby a souhlas s připojením stavby na veřejnou kanalizaci není podmínkou pro vydání stavebního povolení. Investiční rozvoj spravované věci je záležitostí obce, nikoliv správce. Žalobce napadá východisko žalovaného, pokud jde o určení trhu, na kterém mělo dojít ke zneužití dominantního postavení. Podle jeho názoru žalobce se účastní trhu, na kterém prodává své služby, spočívající v odvádění a likvidaci odpadních vod a dále trhu, na kterém prodává své služby spočívající ve zřizování a úpravách kanalizačních zařízení. Jednání spočívající v uzavírání a plnění předmětných příkazních smluv je však nepochybně jednáním na druhém uvedeném trhu, na trhu prodeje služeb spočívajících ve zřizování v úpravě kanalizačních zařízení. Na tomto trhu pak žalobce dominantní postavení na území hlavního města Prahy nemá. Podle žalobce rozdílnost obou uvedených trhů podtrhuje skutečnost, že jako kupující se účastní prvního uvedeného trhu producenti odpadních vod, připojení na kanalizační zařízení. Kupujícími, a tedy účastníky tohoto trhu, nejsou stavebníci a investoři budoucích staveb, tedy budoucí možní producenti odpadních vod. Aby se však tyto mohli stát účastníky prvního trhu, na kterém žalobce dominantní postavení má, je třeba splnění zásadní podmínky, totiž připojení budoucích staveb na kanalizační zařízení spravované žalobcem. Dokud jejich budoucí stavby připojeny k této síti nejsou, nejsou tyto osoby ani účastníky tohoto trhu, nejsou a pojmově ani nemohou být spotřebiteli služeb prodávaných žalobcem na tomto trhu. Žalobce

uvést, že napadené rozhodnutí, stejně jako předcházející prvoinstanční rozhodnutí, byla vydána v rozporu s ustanovením § 3 odst. 4 a § 46 správního řádu. Nepřímo se žaloba dotkla způsobu výslechu svědků, když tuto připomínku uvedl větou: „Pomineme-li způsob výslechu svědků se zjevně kapacitními otázkami, přehlédneme-li absenci jakéhokoliv skutečného hodnocení věrohodnosti a obsahu provedených svědeckých výpovědí, pak nelze přehlédnout, že zejména z listinných důkazů zcela jednoznačně vyplývá, že žalobce explicitně podmiňoval udělení souhlasu k napojení budoucích staveb na veřejnou kanalizaci výlučně zvýšením kapacity kanalizace na dostatečnou úroveň a nikdy ničím jiným.“ Dále otázku procesních pochybení blíže nespecifikoval. Uvedl, že v průběhu řízení bylo posuzované jednání definováno dosti odlišně a časové vymezení jednání bylo dodáno až v rozhodnutí o rozkladu. Ve správním řízení měly podle žalobce být posuzovány tyto otázky: Zda podmiňoval svůj souhlas k napojení nových staveb na veřejnou kanalizaci uzavřením příkazních smluv a jejich plněním, zda souhlas žalobce k napojení stavby na veřejnou kanalizaci byl potřebný k vydání stavebního povolení, zda žalobce byl oprávněn něčím, včetně příkazní smlouvy, svůj souhlas k napojení stavby na veřejnou kanalizaci podmínit a zda udělování souhlasu k připojení budoucích staveb na veřejnou kanalizaci je jednáním soutěžitele na nějakém trhu a na jakém trhu a zda na něm má žalobce dominantní postavení a zda udělování souhlasu s napojením stavby za určité podmínky je a může být zneužitím postavení na trhu.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že procesní vady byly odstraněny v rámci rozkladového řízení. Pokud jde o přesnou definici jednání účastníka řízení, pak během správního řízení došlo k upřesnění tohoto jednání, nikoliv však ke změně podstaty projednávané věci, kterou bylo to, že bez uzavření příkazní smlouvy se žalobcem nebylo možno docílit jeho souhlasu k napojení na veřejnou kanalizaci. Připomněl, že pokud by investoři a stavebníci nemuseli stavebním úřadům doložit, že žalobce souhlasí s napojením příslušného objektu na veřejnou kanalizaci, nikdy by příkazní smlouvy s žalobcem neuzavírali. Nepřesnosti, o nichž se žalobce zmiňuje, např. zda šlo o územní řízení, považuje žalovaný za malicherné. Při tom poukazuje na § 65 zákona č. 50/1976 Sb. (stavební zákon), podle něhož lze spojit ve stavebním řízení jiná řízení a v praxi se tak v jednoduchých případech spojuje územní řízení se stavebním řízením. I kdyby šlo o dvě oddělená řízení, je nesporné, že bez kladného vyjádření žalobce k napojení stavby na veřejnou kanalizaci by stavebníci a investoři jinak než napojením na veřejnou kanalizaci žalovaný uvedl, že žalobce opomněl uvést, že tuto možnost nemá každý stavebník, zejména stavebník ve velkoměstě. Na území Prahy by to bylo možné pouze v určitých lokalitách na jejím okraji. Konkrétní stavebníci, kteří byli nuceni uzavřít se žalobcem příkazní smlouvy, však na těchto lokalitách nestavěli. K porušení zákona by došlo i tehdy, kdyby žalobce uzavřel příkazní smlouvy s těmi stavebníky, kteří by podle územního plánu pro příslušné území mohli likvidovat své odpadní vody jinak. Pokud jde o námitku, že napadené rozhodnutí pominulo veřejnoprávní úpravu a že na veřejnoprávní vztahy se snaží aplikovat hospodářsko soutěžní úpravu soukromoprávních vztahů, je tato nesprávná, když vztahy založené uzavřením příkazních smluv jsou vztahy soukromoprávní, rovněž tak vztahy, vznikající na základě smluv o poskytování služeb. Mimo to se zákon vztahuje na všechny fyzické a právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže. Navrhl pak zamítnutí žaloby.

Z obsahu správního spisu, který žalovaný předložil, vyplynuly pro rozhodnutí tyto podstatné skutečnosti:

Podle výpisu z obchodního rejstříku, vedeného Krajským obchodním soudem v Praze, oddíl A.LXI vložka 63, předmětem žalobcova podnikání je mimo jiné provoz, údržba a úpravy stokové sítě a zařízení pro čištění odpadních vod a jejich výstavba, ale také investiční a projektová činnost, vyplývající ze základního předmětu činnosti.

Dnem 12.6.1996 bylo zahájeno správní řízení se žalobcem ve věci možného narušení hospodářské soutěže ve smyslu § 9 odst. 3 zákona v souvislosti s uzavíráním příkazních smluv.

Zástupce žalobce při ústním jednání dne 20.6.1996 uvedl, že vzhledem k nekapacitnosti veřejné kanalizace není správce oprávněn nikoho na ni napojit, a to podle předpisů platných na úseku vodního hospodářství a odpadů, jestliže do doby kolaudace stavby příslušnou kapacitu nevybuduje. Není-li kapacita vybudována, pak je povinností každého investora či stavebníka, vybudovat si vlastní dostačující kanalizační zařízení. Žalobce jako službu pro investory a stavebníky nabízí zajistit do kolaudace stavby zkapacitnění veřejné kanalizace, a tím ušetřit značné prostředky i technické problémy při zajišťování vlastního kanalizačního zařízení a jako forma je v současné době užívána příkazní smlouva, kdy investor či stavebník dá žalobci příkaz zajistit do doby kolaudace stavby příslušnou kapacitu veřejné kanalizace. Příkazní smlouvy uplatňuje žalobce od září 1994, avšak nepodmiňuje zaplacení úhrady na vydání souhlasu ke stavebnímu povolení. Spory mezi správcem veřejné kanalizace, to jest žalobcem a investorem či stavebníkem o napojení na veřejnou kanalizaci rozhoduje vodohospodářský orgán, to jest odbor výstavby Magistrátu hlavního města Prahy. Finanční prostředky jsou vybírány a použity pouze ke zkapacitnění veřejné kanalizace, což spočívá ve snižování hydraulického zatížení čistírny (odstraňování přítoku balastních vod) a v rekonstrukci a utěšňování dožitých stok a rozšiřování kapacity ÚČOV. V písemném doplnění tohoto protokolu žalobce uvedl, že od září 1994 do současnosti bylo uzavřeno 2.110 příkazních smluv na zkapacitnění veřejné kanalizace. V případě, že veřejná kanalizace není dostatečně

kapacitní, je na vůli a vlastním rozhodnutí investora, aby zvolil variantu investovat finanční prostředky do vlastního kanalizačního zařízení a tuto po kolaudaci na vlastní náklady provozovat nebo se podílet na zkapacitnění veřejné kanalizace a po kolaudaci stavby hradit pouze dosud regulovanou cenu, tzn. stočné. Přítomná spoluúčast stavebníka na zkapacitnění veřejné kanalizace a následné odvádění odpadních vod veřejnou kanalizací je finančně výrazně nižší, než kdyby řešil situaci vlastním kanalizačním zařízením a jeho provozováním. Částka, za kterou žalobce tuto službu poskytuje, vyplývá z množství a kvality odpadních vod, které budou ze stavby vypouštěny. Žalobce také přiložil rozhodnutí NVP, resp. Magistrátu hlavního města Prahy, pokud jde o udělení výjimky pro vypouštění odpadních vod do povrchových, odchylně od ustanovení vodního zákona, a to z roku 1988, 1991 a 1993.

Spis obsahuje podnět Alfréda Víta, který uvádí, že požadoval po žalobci vystavení posudku ke stavebnímu řízení, které se týkalo přístavby k rodinnému domku. Žalobce požadoval úhradu 10.000,- Kč za vystavení tohoto posudku. Podal proto stížnost u Magistrátu hlavního města Prahy, který však sdělil, že není ve věci kompetentní. Proto podepsal se žalobcem příkazní smlouvu, kterou přiložil, a zaplatil požadovaných 10.000,- Kč a na základě toho obdržel potřebný posudek. Přílohou učinil dopis, který mu žalobce zaslal 9.2.1996, v němž je mimo jiné uvedeno, že „v současné době žalobce nemůže povolovat bez dalších opatření napojení na veřejnou kanalizaci vzhledem k tomu, že nemá zajištěno odpovídající čištění odpadních vod. Již v současné době je nucen vypouštět část odpadních vod do vodoteče nedostatečně, pouze mechanicky předčištěnou. Zrušením souhlasu vlády ČSR o povolení vypouštění odpadních vod nemá žalobce možnost zvyšovat množství nečištěných nebo nedostatečně čištěných odpadních vod, vypouštěných do vodoteče“. Také je zde uvedeno, že pro usnadnění situace investorů a stavebníků se rozhodl žalobce nabízet možnost i za současné situace se na veřejnou kanalizaci napojit s tím, že do kolaudace zajistí příslušné zkapacitnění veřejné kanalizace, pokud žalobce přistoupí na zvolenou formu, již je příkazní smlouva. Odborný posudek stěžovateli v každém případě bude vydán, avšak v případě, že se nedohodnou na žalobcem navržené příkazní smlouvě, bude negativní. V dopisu, který zaslal stěžovateli Magistrát hlavního města Prahy 18.4.1996 se potvrzuje, že stav kanalizační sítě i kapacita čistírny odpadních vod nedává možnost žalobci při respektování platných předpisů vydávat bez předběžných opatření (jak vyplývá i z uvedeného textu dopisu žalobce) souhlas k napojení nových producentů odpadních vod na veřejnou kanalizaci hlavního města. Podle příkazní smlouvy uzavřené mezi Alfrédem Vítem a žalobcem je předmětem smlouvy příkaz příkazce Alfréda Víta, příkazníkovi - žalobci zajistit podmínky pro zajištění odvádění odpadních vod, ve smyslu ustanovení vyhl.č. 83/1976 Sb. od budoucího objektu příkazce - přístavba první bytové jednotky ke stávajícímu rodinnému domu. Příkazník se mimo jiné zavazuje do doby realizace výše uvedené stavby provést taková opatření na čistírně odpadních vod a na veřejné kanalizaci, která zajistí odvázení a čištění odpadních vod ze shora uvedené stavby v souladu s právními předpisy. Přítomný příkaz je splněn vydáním souhlasu s kolaudací uvedené stavby. Povinnost příkazce je zaplatit paušální náklady do 10ti dnů od podepsání smlouvy ve výši 10.805,- Kč. Smlouva byla podepsána 3.5.1996.

Z výsledku Ing. Václava Myslíka dne 25.6.1996 žalovaný zjistil, že tento podepsal příkazní smlouvu 17.2.1995, avšak žalobce pro něj žádné práce na části kanalizační přípojky náležící k domu neprovedl. Protože na podepsání příkazní smlouvy a předložení dokladu o zaplacení uvedené částky záviselo vydání stanoviska žalobce, bez kterého by stavební úřad nevydal stavební povolení a on nemohl realizovat plánovanou stavbu, nezbývalo by mu nic jiného, než se nátlaku žalobce podvolit a smlouvu podepsat. Přílohou je učiněn dopis ze 6.11.1995 mu adresovaný žalobcem ve věci neuhrazení faktury na 1.858,50 Kč za vyzazení vložek do řadu k napojení na veřejnou kanalizaci. Obsahem tohoto dopisu je mimo jiné potvrzení skutečnosti, že byla s Ing. Myslíkem uzavřena příkazní smlouva za tím účelem, aby byla provedena jiná služba, to jest zajištění kapacity veřejné kanalizace tak, aby nemovitost mohla být na ni připojena. I zde je uvedeno, že se tím tak vyhnul nákladům na budování vlastního kanalizačního zařízení, kdy vlastní čistírna odpadních vod, žumpa vyvážená na čistírnu odpadních vod a podobně, je finančně náročnější, jak z hlediska investičních nákladů, tak z hlediska provozních nákladů uživatele dokončené stavby. Přílohou je učiněna příkazní smlouva uzavřená mezi Ing. Myslíkem a žalobcem, obsahově totožná s příkazní smlouvou, citovanou v předchozím případě. V dané věci se jednalo o rodinný domek s bazénem a poplatek činil 11.628,- Kč.

Podle podnětu společnosti PILZ PROPERTY, s.r.o., z 25.6.1996 při úpravě sedmého patra hotelu AXA v Praze, jehož podstata spočívala v tom, že z provozní velkoprádelny hotelu umístěné v sedmém patře, se zřídil byt pro potřeby majitelů, přičemž prádelna již nebyla z provozních důvodů potřebná a přívod vody a odvedení splaškové vody byl realizován stejným přívodním a kanalizačním potrubím, a přívod a odvod vody se podstatně zmenšil než dříve při provozu velkoprádelny, byla nucena tato firma zaplatit na základě smlouvy k zajištění likvidace odpadních vod mnohatisícovou částku žalobci za vydání odborného posudku domovního odvodnění. Jeho kopii v příloze přiložil a z něho podle bodu 26 vyplývá, že smlouva k zajištění likvidace odpadních vod byla uzavřena pod číslem Q 6020107656 a předepsaná částka uhrzena 4.8.1995.

Dopis žalobce z 22.11.1995 sděluje projektové kanceláři Atlas, s.r.o., že nemůže povolit napojení stavby - rekonstrukce objektu Na Příkopě - na veřejnou kanalizaci, ledaže likvidace odpadních vod bude zajištěna

vybudováním vlastního zařízení nebo účasti žadatele na opatření ke zvýšení kapacity veřejné kanalizace s předpokladem finanční účasti v orientační výši 93.517,- Kč plus 5% DPH a následuje příkazní smlouva uzavřená 19.12.1995 znějící na částku 93.517,- plus DPH, tedy 98.192,- Kč.

Obdobnou smlouvu uzavřela i společnost UHIB, s.r.o., při výstavbě Hotelu Strahov, a to dne 31.5.1995, kdy částka, jež měla být zaplacená, byla vypočtena na 6.120.000,- Kč.

Ve spise jsou založeny stížnosti dalších osob na postup žalobce a zejména příkazní smlouvy uzavřené s panem Biskupem, informační dopis zasláný žalobcem firmě SETI, s.r.o., z 2.5.1996 o možnosti využití služeb žalobce po zaplacení částky 8.738,- Kč a 138.570,- Kč a příkazní smlouva uzavřená s Hanou Řezníčkovou a informační dopis zasláný panu Pešiči Husnijovi z 17.6.1996 ve věci úpravy suterénu na restauraci na Žižkově v Praze, kdy byla vypočtena částka 49.580,- Kč plus 5% DPH.

Dne 25.6.1996 byl jako svědek vyslechnut Ing. Pavel Zítka, zástupce Technometry, a.s., Praha 5, který uvedl, že při požadavku společnosti o odborný posudek projektu kanalizační přípojky žalobce požaduje zaplatit za připojení na sběrač CLX příspěvek v orientační výši 509.222,- Kč, což doložil kopiemi korespondence v této věci. Smlouva ještě nebyla sepsána, ale podle předběžného stanoviska žalobce je úhrada částky formulované jako finanční příspěvek jednou z podmínek akceptace projektu. Dobrovolně částku nehodlají uhradit, avšak s ohledem na monopolní postavení žalobce tak budou nuceni učinit. V dopise žalobce z 12.6.1996, adresovaného společnosti Technometra Radotín, je mimo jiné uvedeno, že „s předloženým projektem kanalizační přípojky souhlasíme, musí však být splněny a akceptovány tyto připomínky: 1) Vzhledem k tomu, že pražský kanalizační systém nemá dostatečnou kapacitu k tomu, aby mohl zajistit odvádění a čištění odpadních vod až do areálu, bude nutné při jeho přepojení na sběrače zaplatit finanční příspěvek v orientační výši 509.222,- Kč, přesná výše bude určena na základě údajů v projektu, který musí obsahovat přesné množství splaškových vod i výhledově a výpočet spotřeby vody bude zpracován podle směrnice č. 9/73“. V dopise z 10.7.1995 je uvedeno, že vzhledem k tomu, že pražský kanalizační systém nemá dostatečnou kapacitu, je připojení závodu Technometra na veřejnou kanalizaci možné pouze za předpokladu finanční účasti na zkapacitnění veřejné kanalizační sítě. Přílohou je také učiněno rozhodnutí Místního úřadu v Praze 5, Radotíně, z 24.5.1996, podle kterého ve věci Technometry se řízení o vydání stavebního povolení přerušuje za tím účelem, aby doplnila žádost i o odborný posudek žalobce k projektu kanalizační přípojky.

Podle vyhlášky O obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze, publikované ve Sbírce obecně závazných vyhlášek hlavního města Prahy 31.8.1994, je v § 7 odst. 4 uvedeno: „V místech, kde není veřejná kanalizace, nebo její kapacita nedostačuje, musí mít stavby vlastní zařízení na likvidaci nebo čištění odpadních vod, odpovídající hygienickým požadavkům a funkčnímu využití recipientů“. Podle předchozího 2. odstavce „stavby podle druhu a potřeby se napojí na místní veřejný vodovod, kanalizaci a rozvod elektřiny, jsou-li kapacity těchto sítí v místě dostatečné“.

Dne 31.7.1996 byl účastník správního řízení - žalobce, seznámen s výsledky šetření. Přitom konstatoval, že poprvé mu byl definován předmět řízení jako možné narušení hospodářské soutěže vynucováním uzavírání příkazních smluv a úhrady částek v nich uvedených v souvislosti s vydáním odborného posudku odvodnění staveb.

K dotazu žalovaného Magistrát hlavního města Prahy dne 2.8.1996 sdělil, že odborný posudek domovního odvodnění je oprávněna vydávat kterákoliv odborně způsobilá stavební firma, avšak nenahrazuje se tím souhlas správce kanalizace podle vyhl.č. 144/1978 Sb.. Stavební úřad je přitom povinen při povolování stavby, která produkuje odpadní vody zjišťovat, zda má objekt zajištěnu jejich likvidaci.

Podle sdělení žalobce z 8.8.1996 přijal tento na základě příkazních smluv částku cca 65.853.000,- Kč.

Dne 9.8.1996 přerušilo ministerstvo řízení na dobu do skončení řízení o předběžné otázce, kterou je námitka podjatosti vznesená účastníkem řízení vůči pracovníkům druhého výkonného odboru ministerstva.

Spis obsahuje další stížnosti na postup žalobce, a to ze strany firmy MARBO, s.r.o., která uvedla, že ani v průběhu stavby, ani po dokončení a kolaudaci hotelu v srpnu 1995 v domě na ulici J. Masaryka v Praze, nebyla ze strany žalobce učiněna žádná opatření ani stavební zásahy, které by souvisely s napojením hotelu na veřejnou vodovodní a kanalizační síť, přestože byla podepsána příkazní smlouva dne 2.11.1994, jejíž kopii přiložila a na základě které měla zaplatit ca. 183.000,- Kč. Stížnost také napsala Ing. Šárka Šamanová, že byla nucena uzavřít smlouvu příkazní s tím, že musí uhradit částku 10.805,- Kč. Obdobně i Dr. Josef Bílek a společnost Obchodní zastoupení v Praze.

Dne 11.9.1996 rozhodl předseda vlády ČR pověřený řízením ministerstva tak, že Ing. Jan Buchta, Mgr. Marie Černá a JUDr. Tomáš Mráz nejsou vyloučeni ze správního řízení vedeného proti žalobci. V odůvodnění je uvedeno, že se jedná o rozhodnutí na podkladě vyslovené námitky podjatosti žalobcem ze dne 10.7.1996 ohledně pracovníků druhého výkonného odboru ministerstva.

Dne 17.9.1996 se konalo seznámení účastníka řízení s výsledky šetření, přičemž zástupce žalobce uvedl, že nebylo umožněno položit otázky svědkům, dále, že v době, kdy je řízení přerušeno pro řešení otázky podjatosti, byly prováděny ze strany správního orgánu úkony, a to seznámení s výsledky šetření dne 12.8.1996 jako dodatek k otázce podjatosti dříve vznesené uvedl oficiálně dotaz, kdo informuje o přijatých závěrech řízení média. Byl vyjádřen nesouhlas s postupem žalovaného pokud jde o upřesňování předmětu řízení a poukázal na to, že rozhodnutí o nevyloučení pracovníků správního orgánu nebylo dosud doručeno; proto považuje seznámení s výsledky řízení, které provádí pracovníci, o jejichž podjatosti má být rozhodnuto, za postup v rozporu s ustanovením správního řádu. Rozhodnutí o nevyloučení pracovníků není vydáno a podepsáno oprávněnou osobou, ale nečitelným podpisem zástupu.

Dne 19.9.1996 zaslala firma PILZ PROPERTY dopis, ve kterém sděluje, že žalobce vrátil zaplacenou částku z příkazní smlouvy spolu s omluvou, v níž odůvodnil svůj předchozí postup jako nedopatření, protože rozhodujícím termínem pro posouzení nárůstu produkce odpadních vod je 1. říjen 1991, kdy vláda ČSR svým usnesením zrušila platnost všech výjimek pro odchylné vypouštění odpadních vod od ustanovení vodního zákona a ukončení provozu prádelny hotelu AXA došlo v lednu 1994. Spis obsahuje protokoly z výslechů svědků, jímž byl přítomen zástupce žalobce, který také kladl svědkům otázky. Z výslechů vyplynulo, že Tomáš Urban trvá na skutečnostech uvedených ve stížnosti z 27.6.1996 a částku z příkazní smlouvy dobrovolně zaplatit nechce, když tato je podmiňující pro získání stavebního povolení. Ví, že jinou možnost odvodu odpadních vod, než veřejnou kanalizací nemá. Svědek Ing. Václav Myslík uvedl, že nepožádal žalobce o vysvětlení, kde byly jeho prostředky použity, avšak žalobce měl možnost jej o této skutečnosti informovat v odpovědi na dopis týkající se vrácení zaplacené částky. Jiné možnosti zajištění likvidace odpadních vod od jeho objektu nezkoumal, neboť se domníval, že se může na kanalizační řád, který je asi 18 metrů od hranice od jeho pozemku připojit. Svědkyně PhDr. Olga Valentová (za UHIB) uvedla, že na základě žádosti společnosti v rámci stavebního řízení žalobce sdělil ústy svého právního zástupce JUDr. Růny, že souhlas žalobce je podmíněn splacením několikamilionové částky; přitom celý postup se jevil stěžovateli od počátku nesprávný a snažil se dosáhnout změny. Po několika jednáních, kdy bylo zřejmé, že požadovaná částka musí být zaplacená, jinak společnosti neobdrží souhlas, tím ani stavební povolení a ztratí územní rozhodnutí, které mělo limitovanou časovou platnost, se snažil dosáhnout aspoň snížení požadované částky. JUDr. Růna upozornil, že společnost UHIB není první, která před tímto problémem stojí a že nedoporučuje na základě zkušeností jiných klientů se pokoušet o hledání řešení soudní cestou. Pod tlakem času nakonec souhlasili se zaplacením částky snížené na 6 milionů Kč. Svědek Stanislav Biskup sdělil, že vydání souhlasu se zajištěním odvádění odpadních vod z nově budovaných bytových jednotek je podmíněno zaplacením paušální částky za jeden byt 10.290,- Kč + DPH. Jednal proto s pracovníci ateliéru, který pro něj projekt vypracoval a ta sdělila, že žalobce podmiňuje vydání tohoto souhlasu zaplacením uvedené částky. Částku uhradili a po předložení potvrzení o úhradě byl vydán souhlas. Svědkyně Ing. Dagmar Pomykáčková uvedla, že nevidí důvod, proč by měla platit poplatky, když žádné práce ze strany žalobce nebyly provedeny. Ing. Pavel Zídka ze společnosti Technometra potvrdil obsah původní stížnosti. Z výpovědi svědkyně Jindřišky Labathové z Interreálu vyplynulo, že ta jednak trvá na stížnosti z 2.7.1996, přitom uvedla, že dne 2.7.1996 kontaktovala Ing. Buchtu z ministerstva a obsah hovoru se týkal bližších informací o rozhodnutí ministerstva a projednávání problematiky, zda je žalobce oprávněn požadovat investiční příspěvky. Nabyla dojmu, že předmětem řízení ministerstva je oprávněnost vymáhání tohoto příspěvku a byla informována, že proti rozhodnutí ministra, které neměla možnost číst, se žalobce odvolal k soudu.

Dne 20.9.1996 žalobce navrhl obnovu řízení o vyloučení pracovníků správního orgánu druhého výkonného odboru ministerstva, neboť z výpovědi paní Labathové vyplynulo, že Ing. Buchta již 2.7.1996 prohlásil, že uplatňování příspěvků na zkapacitnění veřejné kanalizace není oprávněné, a tím předvídal výsledky tohoto šetření. Dne 25.9.1996 předseda vlády pověřen řízením ministerstva nevyhověl návrhu na obnovu řízení o podjatosti pracovníků druhého výkonného odboru. V obsahu pak reagoval na tu námitku, že Ing. Jan Buchta měl informovat paní Labathovou o neoprávněnosti uplatňování příspěvků na zkapacitnění veřejné kanalizace. Přitom zjistil, že Ing. Jan Buchta informaci podal, ovšem s tím, že se týkala již pravomocného rozhodnutí z roku 1994 a 1995. Tiskový mluvčí ministerstva Ing. Blažke, který vystoupil v televizním pořadu ČT NOVA Občanské judo, zabývající se problematikou žalobce, se na žádném správním řízení nepodílí. Dne 3.10.1996 napsal žalobce své vyjádření k „vyjádření k návrhu na obnovu řízení“ s tím, že o návrhu na obnovu řízení je nutno rozhodnout a v daném případě rozhodnuto nebylo, resp. pokud mělo být vyjádření předsedy vlády požadováno za rozhodnutí, pak mu chyběly podstatné náležitosti. Pokud by tedy se jednalo o rozhodnutí, podává proti němu rozklad.

Spis také obsahuje korespondenci mezi projektantem hotelu Strahov RAV Engineering a žalobcem, ze které vyplývá, že byla stanovena částka z účasti na opatření ke zvýšení kapacity veřejné kanalizace ve výši 6.120.000,- Kč (dopisy z 21.5.1995, z 5.5.1995, z 15.4.1996).

V souvislosti se seznámením se s výsledky šetření zástupce žalobce zejména napadl způsob, jakým byl k tomu předvoláván, neboť předvolání byla provedena faxem a nebyla doručena do vlastních rukou zmocněného

pracovníka. Do spisu byla založena kopie nečitelného faxu, který byl pozvánkou na toto jednání (a z něhož je patrné, že skutečně nečitelný byl). Přitom žádost o předložení faxu ze strany žalovaného považoval za hrubou urážku účastníka řízení, stejně tak i telefonické výzvy Mgr. Marie Černé, když ta se dožadovala zjištění, zda je či není zaslán fax čitelný. Přitom měla jednat pouze se zástupcem žalobce a nikoliv s podřízenými pracovníky ministerstva. V dalším zpochybňoval výpověď svědkyně PhDr. Olgy Valtrové a dokládá písemnými dokumenty, že již dopisem z 21.4.1995 sdělil ve věci hotelu Strahov, že vzhledem k tomu, že veřejná kanalizace v Praze není dostatečně kapacitní, nemůže uvedený objekt na tuto napojit a uvedl, že likvidaci odpadních vod lze zajistit dvěma způsoby: vybudováním vlastního zařízení kanalizačního nebo účasti na opatření ke zvýšení kapacity veřejné kanalizace a pro ten případ uvedl způsob výpočtu finanční účasti a vypočetl orientační částku na zhruba 6 milionů Kč. Dne 31.5.1995 byla uzavřena příkazní smlouva mezi žalobcem a společností UHIB, kdy částka tam určená byla vypočtena na základě orientačního výpočtu a nebyla snížena dohodou, jak se snažila svědkyně naznačit. Z písemných dokladů lze doložit, že svědkyně byla o celé situaci likvidace odpadních vod od hotelu Strahov informována a na základě svobodného rozhodnutí volila způsob likvidace odpadních vod zajištěním žalobcem na základě příkazní smlouvy, kterou o své vůli podepsala. Dále se vytýká dosavadnímu řízení, že je ve spisu uvedena stížnost pana Besiče, u které je poznámka vyřízena telefonicky, ale protokol o telefonickém vyřízení není přiložen. Žádá o sdělení, jakým způsobem byla stížnost vyřízena. Také požadoval vyřazení dopisu Ministerstva zemědělství, ve kterém se uvádí, že finanční částky neodpovídají provedeným pracím, výkonům či službám, neboť žádný výpočet tam přiložen není. Dále žádal o provedení důkazů ve smyslu dominantního postavení, jak je definováno v předmětu řízení, neboť od roku 1994 uvedli do zkušebního provozu nebo zkolaudovali kapacity pro odvádění a čištění vod jiní investoři dvojnásobně větší, než kapacity v tom období budované žalobcem na základě příkazních smluv, tzn. že žalobce nedosahuje ani 30 % nově vytvářených kapacit pro odvádění a čištění odpadních vod. Také žádal o provedení důkazů, jakým způsobem byli stěžovatelé uvedeni ve spise poškozeni, zejména porovnáním ceny služby zajišťované žalobcem s náklady, které by podle právních předpisů měli vynaložit na vybudování vlastního zařízení na odvádění a čištění odpadních vod.

Dne 15.10.1996 pod č.j. S 68/96 - 220 vydalo ministerstvo rozhodnutí, podle kterého jednání žalobce spočívající v podmiňování udělení souhlasu investorům a stavebníkům k napojení na veřejnou kanalizaci, potřebného pro vydání stavebního povolení, uzavření příkazních smluv a úhradou částek v nich uvedených je zneužitím dominantního postavení ve smyslu § 9 odst. 3 zákona. Za toto porušení byla uložena pokuta ve výši 2 miliony Kč a pokračující zneužívání dominantního postavení bylo zakázáno. Rozhodnutí vymezilo relevantní trh po stránce výrobkové jako trh odvádění a čištění odpadních vod z objektů a další služby s tím související (technická zpráva, odborné posudky, odůvodnění, souhlas s napojením na veřejnou kanalizaci). Po stránce časové od září 1994 ke dni vydání rozhodnutí a po stránce geografické rozložením kanalizační sítě na území hlavního města Prahy. V rozhodnutí jsou popsány jednotlivé důkazy, z nichž bylo vycházeno a dále bylo reagováno na konkrétní námítky vznesené v průběhu správního řízení ze strany žalobce, jichž bylo přibližně 15. Protiprávnost jednání byla spatřována v udělení souhlasu ze strany žalobce investorům a stavebníkům k napojení na veřejnou kanalizaci tak, jak bylo citováno v předmětu zneužití dominantního postavení.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas rozklad, který odůvodnil zejména tím, že napadené rozhodnutí vymezilo správně oblast, ve které má žalobce na území hlavního města Prahy dominantní postavení; jde o odvádění a likvidaci odpadních vod. Tato oblast se však netýká činností, ve kterých je správní řízení vedeno. Ve vlastní činnosti, která je předmětem řízení, tj. budování nových kapacit pro zajišťování, odvádění a likvidaci odpadních vod nemá žalobce dominantní postavení. Investor či stavebník má možnost vybudovat pro svoji stavbu jiné zařízení na likvidaci odpadních vod. Tato možnost je reálná i když finančně náročná. Existuje orgán, který může rozhodnout a zvrátit nesouhlas žalobce s napojením nemovitosti na veřejnou kanalizaci, vodohospodářský orgán. Pokud by vydávání souhlasu s napojením na veřejnou kanalizaci bylo službou, může za ni žalobce účtovat cenu dle vlastní úvahy. Dále uvedl, že podává rozklad proti rozhodnutí ministerstva ze dne 9.8.1996, jež bylo doručeno 20.8.1996 (při vědomí toho, že se řídí nesprávným poučením; jde o rozhodnutí o přerušení řízení). Ze stejných důvodů podává rozklad i proti rozhodnutí předsedy vlády pověřeného řízením ministerstva ze dne 11.9.1996 a dále žádal, aby bylo rozhodnuto o návrhu na obnovu řízení o námítkách podjatosti, případně o rozkladu proti rozhodnutí o obnově řízení, má-li být vyjádření anonyma z 25.9.1996 míněno jako rozhodnutí. Přitom jednotlivé body, jež byly shora citovány rozvedl obsahově shodně či obdobně jako v předešlých podáních, resp. posléze v žalobě, tzn. zejména brojil proti vymezení relevantního trhu, obsáhle se zabýval problematikou likvidace odpadních vod a možností náhradních řešení likvidace odpadních vod, přičemž bohatě citoval předpisy, které na úseku vodního hospodářství jsou v platnosti, dále se zabýval otázkou zahrnování nákladů na rozvojové investice do stočného a také rozebírá některé výpovědi svědků. Označil za kapciózní otázku, jež byla položena svědkyni Labathové, jestli zaplatila firma, kterou zastupovala již vymáhanou částku, přitom firma Interreal žádnou investici nerealizuje a dále uvedl, že pokud jde o stížnosti pana Biskupa a pana Víta, pak nešlo o souhlas žalobce s napojením na veřejnou kanalizaci, ale o souhlas podle § 12 odst. 3 vyhl. č. 144/1978 Sb.. Z hlediska procesního se rozklad věnoval otázce měněního se předmětu správního řízení,

přítom zejména zdůraznil, že požádal o provedení důkazů o dominantní postavení ve smyslu definice předmetů řízení. Toto však provedeno nebylo. Žalobce tedy požadoval provést důkaz, jaké škody vznikly stavebníkům a investorům v souvislosti s tím, že přijali službu žalobce a nebudovali vlastní kapacitně hygienicky vyhovující kanalizační zařízení. Zabýval se i otázkou podjatosti pracovníků ministerstva, přerušením řízení a že v průběhu přerušení správního řízení pracovníci ministerstva konali úkony, jakoby rozhodnutí o přerušení řízení nebylo vydáno. Vlastní rozhodnutí o přerušení řízení pak pochybilo také v poučení o opravném prostředku, když uvedlo, že se proti tomuto rozhodnutí nelze odvolat, ačkoliv lze podle § 61 proti němu podat rozklad. Byla porušena lhůta pro vydání rozhodnutí, neboť nebylo požádáno o její prodloužení. Vlastní otázka podjatosti nebyla vůbec vyřízena. Ve veškerých písemnostech je záměrně zaměňováno vysílání TV NOVA v červnu 1996 a dne 12.8.1996 k téže problematice. Za důkaz označuje dopis MUDr. Dany Kučerové, který jednoznačně cituje napadené rozhodnutí ministerstva a který byl odeslán v době, kdy teprve běžela žalobci lhůta pro rozklad. Dále pak za procesní závady označil způsob obesílání zástupců účastníka řízení, jak v případě předvolání k ústnímu jednání, tak na seznamování s výsledky řízení, neboť toto bylo prováděno faxem a žádné nebylo doručeno do vlastních rukou zmocněného zástupce. Uvedl, že se nemohl vyjádřit k výsledkům předběžného řízení, které ve spisu není uvedeno, nebo ke konzultaci s pracovníky ministerstva financí, o které záznam ve spisu nebyl, a proto nemohl žalobce klást těmto znalcům či svědkům žádné otázky.

Žalobce k rozkladu dodal znalecký posudek, který zadal u Vysoké školy chemicko-technologické v Praze a který byl vypracován dne 30.9.1996 a podle jehož závěru lze k problematice kapacity Ústřední čistírny odpadních vod (ÚČOV) na Císařském ostrově konstatovat, že „zkapacitnění této čistírny má pouze časově omezený charakter, a z objektivně daných příčin se musí v období max. 8 až 10 let dostat produkce odpadních vod v Praze požadavky na kvalitu vypouštěné vyčištěné odpadní vody znovu do rozporu s hydraulickou látkovou kapacitou mechanicko-biologické i kalové linky intenzifikované ÚČOV.“ Podle zprávy auditora vypracované 16.10.1996, m.j. je uvedeno, že v roce 1993 zahájil žalobce jako rozvojovou investici rozšíření kapacity Ústřední čistírny odpadních vod v Tróji. Jedná se o rozpočtové velmi nákladnou stavbu, jejíž uvedení do provozu vyžaduje kromě vlastní realizace i realizaci vedlejších touto stavbou vyvolaných investic. S ohledem na kapacitu omezení čistírny odpadních vod začal uzavírat s organizacemi, které budovaly nové investice vyžadující odkanalizování a přitom tyto organizace nepředpokládaly výstavbu vlastní čistírny, smlouvy o finanční spolupráci na rozšíření kapacit ústřední čistírny odpadních vod. Z bilancování jiných zdrojů na kapacitní rozšíření výstavby ústřední čistírny vyplývá, že toto kryje se jinými zdroji, a to dotacemi z rozpočtu hlavního města Prahy, prostředky získanými od organizací vedených na útech - ostatní dlouhodobé závazky, prostředky dle příkazních smluv a odloženou částí úplat za vypouštění odpadních vod a vyprodukovanými odpisy. Tato částka pak tvoří tu sumu, kterou byla financována stavba do konce měsíce srpna 1996. Z uvedeného přehledu této zprávy auditora vyplývá, že žalobce nemá za současné ekonomické úrovně odbytových cen stočného zdroje na financování nových rozvojových investic. Použití odpisů vyprodukovaných z investičního majetku, který podnik spravuje a kde tyto odpisy jsou součástí kalkulace ceny stočného na rozvojové investice, bude vytvářet disproporci v době, kdy bude nutno přistoupit k opravě stávajícího investičního majetku. Na druhé straně však zvýšení odbytových cen vodného tak, aby jejich úroveň zajišťovala i investice rozvojové by znamenalo, že stávající uživatelé kanalizačních zařízení by se podíleli na vytváření zdrojů pro uživatele budoucí, kterými by mohly být i velké průmyslové komplexy. Z uvedených důvodů je třeba systém financování rozvojových investic těchto organizací, jako žalobce, legislativně upravit, včetně např. finančního podílu nových uživatelů na využívání kanalizačních zařízení. Žalobce také přiložil různé neověřené a nepodepsané listiny označené jako usnesení vlády ČR, či materiál pro jednání vlády ČR, resp. důvodová správa řešení problematiky odpadních vod ve městě Praze, nepodepsaný dopis ministra zemědělství ČR bez data a nepodepsané doporučení primátorovi hlavního města Prahy, týkající se ústřední čistírny odpadních vod, stejně tak jako neautorizované usnesení Rady zastupitelstva hlavního města Prahy ze 14.5.1996, resp. 9.11.1993 a dále vyjádření ministerstva životního prostředí ze 17.9.1991 k materiálům týkajících se perspektivního řešení zásobování hlavního města Prahy pitnou vodou a řešením problematiky odpadních vod v hlavním městě Praze spolu s výstavbou nové čistírny odpadních vod. Souhrnně z těchto materiálů lze sledovat, že ústřední čistírna odpadních vod byla pravděpodobně v centru pozornosti kompetentních orgánů a že problematika jejího zvýšení kapacity byla zřejmě aktuální.

Dne 24.3.1997 k rozkladu dodal žalobce, že již uplynula lhůta pro uložení pokuty, neboť v rozhodnutí č.j. R 29/94 ze dne 21.8.1995 je na straně 9 uvedeno, že „na legitimnosti používání konkrétního právního vztahu nemění ani skutečnost, že v současné době žalobce pro získání finančních prostředků volí jiný institut občanského práva“ a již tímto dnem vlastně se měl žalovaný dozvědět o údajném porušování zákona.

Dne 28.3.1997 upřesnil Magistrát hlavního města Prahy, že 9 % veřejné kanalizace, která není ve správě žalobce, je ve vlastnictví jednotlivých městských částí, jejichž investiční činnost vznikla. Na základě sdělení žalobce z 18.4.1997 z celkové délky veřejné kanalizace na území hlavního města Prahy, která je bez veřejných částí kanalizačních přípojek, cca z 2.592 km je ve správě žalobce 2.362 km, což je 91 % a dále jsou upřesněny městské části, na kterých žalobce neprovozuje veřejnou kanalizaci, a to Praha-Zbraslav, Křelovice, Ujezd nad Lesy, část, Přední Kopanina, Sovín, Březiněves, Horní Počernice část, Koloděje, Klánovice a Nedvězí. Další upřesnění

zaslal Magistrát hlavního města Prahy 5.5.1997, kdy uvedl, že městské části, které samy provozují odvodňovací systém jsou to Horní Počernice, Kunratice, Koloděje, Uřiněves, Dubč, Nebošice, Zbraslav, Kolovraty, Křeslice, Sapalice, Újezd nad Lesy, Zličín, Dolní Chrabý, Praha 4, Praha 11, Praha 14, Praha 15, Vinoh, Petrovice.

Rozhodnutím předsedy Úřadu č.j. R 37/96 z 28.3.1997 bylo zrušeno rozhodnutí ministerstva ze dne 9.8.1996 č.j. 99/96 o přerušení řízení. Dne 29.4.1997 pod č.j. R 38/96 bylo potvrzeno rozhodnutí předsedy vlády ČR ze dne 25.9.1996 ve věci návrhu na obnovu řízení a rozklad byl zamítnut. V rozhodnutí uvedl, že vyjádření předsedy vlády považuje za právně účinný akt, který byl podepsán oprávněnou osobou, a to prvním náměstkem ministra, který k tomu byl oprávněn. Rozhodnutí sice neobsahuje poučení o opravném prostředku, avšak účastník řízení podal proti němu rozklad a tato vada neměla vliv na uplatnění práva účastníka podat opravný prostředek a nebylo třeba toto rozhodnutí nahradit rozhodnutím jiným. Uvedl, že Ing. Buchta paní Labáthové podal informaci o rozhodnutí R 29/94 z 21.8.1995, jakož i o skutečnosti, že s tímto rozhodnutím žalobce nesouhlasil a formou žaloby navrhuje jeho zrušení a v tom nelze objektivně spatřovat projev podjatosti. Stejně tak odmítl názor, že by pracovníci výkonného odboru ministerstva nebyli oprávněni informovat tiskového mluvčího ministerstva o průběhu ještě neskončeného správního řízení, když sdělovací prostředky mají na základě zákona č. 81/1966 Sb. právo žádat po žalovaném tyto informace a žalovaný je povinen je poskytovat. Tiskový mluvčí neinformoval o budoucím rozhodnutí o uložení pokuty, ale že za obdobné jednání byl žalobce již pokutován.

Rozhodnutím R 33/96 z 9.5.1997 pak změnil napadené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tak, že ponechal v platnosti bod 2 a 3 výroku týkající se pokuty a zákazu pokračování zneužívání dominantního postavení a jednání žalobce v době od 21.9.1994 do října 1996 spočívající v podmiňování udělení souhlasu investořům a stavebníkům k napojení na veřejnou kanalizaci potřebného pro vydání stavebního povolení uzavření příkazních smluv a úhradou částek v nich uvedených je zneužitím dominantního postavení na trhu ve smyslu § 9 odst. 3 zákona. V rozhodnutí uvádí, že existuje trh služeb spočívající v odvádění a čištění odpadních vod na území hlavního města Prahy a v roce 1995 žalobce likvidoval 99,67 % odpadních vod na území Prahy a žalobce tuto skutečnost nepopírá. Trh služeb spočívající ve výstavbě kanalizační sítě a čističky odpadních vod je samostatným trhem a v projednávaném případě je zcela irrelevantní, zda se na tomto trhu žalobce podílí či nikoliv. Žalobce vynucuje u stavebníků a investorů finanční prostředky z titulu příkazních smluv proto, že má monopolní postavení na trhu odvádění a čištění likvidace odpadních vod. Odmítl námitku týkající se otázky, zda správce veřejné kanalizace má povinnost rozšiřovat její kapacitu bez omezení, neboť lze důvodně předpokládat, že žalobce ví, proč byl zřízen zakládací listinou NV hlavního města Prahy v roce 1988. Předmětem správního řízení nemůže být ani posuzování politické či právní odpovědnosti za zajištění odvádění a čištění odpadních vod. Za oprávněnou považoval námitku, že technická správa nespadá pod vymezení služeb, které jsou s odváděním vod spojeny ve smyslu vymezení relevantního trhu a že odborné posudky nejsou službou spojenou s tímto odváděním a likvidací odpadních vod a není jím ani vyjádření správce veřejné kanalizace k předložené dokumentaci v řízení o vydání stavebního povolení. K námitce, jež se týkala napojení stavby na veřejnou kanalizaci pouze tehdy, jsou-li kapacity těchto sítí v místě dostatečné, žalovaný uvedl, že rozhodnutí neřeší otázku, zda a kdy je žalobce povinen napojit stavbu na místní kanalizaci, ani neřeší stávající kapacitu vodovodní sítě v Praze a zkapacitnění ústřední čistírny odpadních vod. Ze závěru posudku Vysoké školy chemicko-technologické lze dedukovat, že v současné době realizované rozšíření kapacity čističky postačí na dobu 8 až 10 let. Podstatným se jeví to, že na území Prahy, na kterém se nachází stavby investorů, domovní ČOV postavit nelze (vyjma cca 80 km² území hlavního města). Zajišťování kapacity tvoří jednu z hlavních součástí výkonu správy kanalizační sítě a čističek odpadní vody. K procesní otázkám se vyjádřil tak, že výpověď PhDr. Olgy Valtrové zpochybněna ničím nebyla, neboť dne 10.11.1996 zástupce žalobce předložil dopis společnosti UHIB ze dne 25.9.1995 podepsaný ředitelkou této společnosti, v níž oznamuje, že společnost nebude zahajovat stavbu hotelu Strahov a že nemůže splatit částku 5.829.000,- Kč. Pro posouzení jednání žalobce je nevýznamné, zda žalobce zaplacení 5% zálohy na závazek ze smlouvy tvrdě vymáhal či nikoliv. Nedůvodné je zpochybnění výpovědi Ing. Dagmar Pomykáčkové nesouhlasem s tím, co si tato myslí, když svědek vypovídá o skutečnosti týkající se předmětu řízení. Názory svědka nemají pro správní orgán význam a nemůže k nim přihlížet. Žalobce neodůvodnil proč Jindřiška Labáthová měla vypovídat v rozporu s materiální pravdou. Pokud šlo o výpovědi pana Biskupa nebo pana Víta, uvedl, že bylo jejichmi výpověďmi prokázáno, že žalobce při řízení o udělení stavebního povolení na výstavbu dvou podkrovních bytů podmiňoval souhlas se zajištěním odvádění odpadních vod z nově budovaných bytových jednotek uzavřením příkazní smlouvy a je nepodstatné, čím žalobce uzavírání příkazních smluv zdůvodňoval. Důležité bylo to, že to vyžadoval nejen u investorů novostaveb, ale i u stavebníků, kteří v důsledku stavebních úprav budov zvyšovali množství odpadních vod odváděných do vodovodní sítě. Dále se zabýval námitkou týkající se definování předmětu správního řízení, kdy poukázal zejména na § 12 odst. 6 zákona, podle kterého musí být dána účastníkům řízení vždy možnost, aby se před rozhodnutím k předmětu řízení vyjádřili a tato možnost jim v každé fázi řízení byla dána.

Pokud se týká vymezení relevantního trhu a podílu žalobce na něm, pak byly provedeny podle žalovaného potřebné důkazy, a to na základě informace odboru výstavby Magistrátu hlavního města Prahy z 2.8.1996, které

uvaci
eslice
dne
vlády
ření
tein
avsak
vny
ove
obce
Stěje
cho
na
řovat
obce
tak ze
prního
řádu
vle
řtu ve
nich
ly a
vod je
řtu či
ma
zda
řádat
řho
řod
řem
řimto
řene
řnou
řerši
řdm
řko
řaz 10
řstav
řonu
řly
UHFB
řbu
řzda
řbní
řnosti
řbce
řvědi
řdělení
řních
řání
řle 1. p
řb. do
řázal
ř před
řho
řteré

určilo dominantní postavení žalobce na území hlavního města Prahy v odvádění odpadních vod na 91 % z celkové délky veřejné kanalizace. Tyto údaje ani žalobce nezpochybňoval. Vymezení relevantního trhu upřesněno tak, že jde o trh služeb spočívající v odvádění a čištění odpadních vod, a další činnosti uvedené v napadeném rozhodnutí, jako technická zpráva, odborné posudky odvodnění, souhlas s napojením na veřejnou kanalizaci, nelze do tohoto trhu zahrnout. Z hlediska geografického trhu tvoří území hlavního města Prahy mimo městské části Praha – Zbraclav, Křeslice, Újezd nad Lesy, Přední Kopanina, Sobín, Březiněves, Horní Počernice, Koloděje, Klánovice a Praha – Nedvězí. Otázka prokázání škod vzniklých stavebníkům v souvislosti s tím, že přijali službu žalobce nemá opodstatnění, protože řešení náhrady nespadá do působnosti žalovaného, nýbrž obecného soudu. Přitom k naplnění skutkové podstaty § 9 může dojít i tehdy, když jednáním souěžitele ke škodě nedošlo, zákon pojem škody neužívá, užívá pojem újmy, což je pojem širší. Tu upřesnil žalovaný na částku 1794 306,50 Kč (jde o částku, která byla inkasována na základě příkazních smluv od investorů v rozhodném období).

Znovu se vrátil k otázce námítky podjatosti pracovníků druhého výkonného odboru s tím, že souhlasí s názorem žalobce, že otázka podjatosti neměla být řešena vydáním rozhodnutí o přerušení řízení, a proto jej také zrušil. Přitom rozhodnutí předsedy vlády bylo rozhodnutím jeho, nikoliv jeho zástupce, který byl k jeho podepsání pouze zmocněn a odvolal se přitom na ustálenou praxi ve státní správě ČR, když se při podepisování rozhodnutí v zastoupení jméno podepsaného neuvádí, neboť nejde o jeho rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí nelze podat rozklad podle § 12 odst. 2 správního řádu. O vyloučení možnosti podat rozklad byl pak žalobce poučen dopisem z 28.3.1997. V obdobném smyslu se vyjádřil o rozhodnutí předsedy vlády ČR o návrhu na obnovu řízení o vyloučení pracovníků druhého výkonného odboru ze správního řízení, když se odvolal na obsah svého rozhodnutí, jež bylo citováno shora. Pokud šlo o obsah námítky podjatosti, uvedl, že žalobce nepředložil autentický záznam z vysílání TV NOVA k problematice žalobce, pokud jde o doložení záměny vysílání této televize z června 1996 a ze srpna 1996 a v pořadu Občanské judo vystoupil pouze pracovník ministerstva, tiskový mluvčí Ing. Blažke, který se na správním řízení nepodílel. To že MUDr. Dana Kučerová obdržela kopie nepravomocného rozhodnutí, nemůže být odůvodněním rozkladu proti napadenému rozhodnutí. Žalovaný souhlasil s tím, že předvoláváním žalobce faxem došlo k porušení správního řádu. Žalobce měl právo klást svědkovi otázky a toto své právo realizoval 20.9.1996 s tím, že účastník řízení měl být přizván ke všem ústním jednáním. Pokud se týkalo otázek kapciózních, přes pochybení, která v tomto směru způsobil správní orgán tím, že připustil kapciózní otázky kladené zástupcem žalobce, nelze zpochybnit výsledky dokazování, jimiž jsou listinné důkazy a objasnění, z jakých důvodů byly příkazní smlouvy uzavírány pouze formálními argumenty. Nebylo prováděno žádné předběžné šetření, ale spíše předběžné posouzení dokumentů, které stěžovatelé ministerstvu zaslali, neboť již 12.6.1996 bylo zahájeno řízení na základě stížnosti, ovšem spis byl doplňován dalšími stížnostmi, které byly doručovány po tomto datu. Všechny tvoří součást spisu a účastník řízení se s nimi prokazatelně seznámil. Záznam o konzultaci na Ministerstvu financí, dle níž toto ministerstvo potvrdilo nemennost svého stanoviska z 29.4.1994, které bylo odpovědí na dotaz žalobce, nebyl ve spise založen, což je formální chyba, neboť o věcné správnosti výsledku konzultace je možno se přesvědčit porovnáním stanoviska Ministerstva financí z uvedeného data s výměrem tohoto úřadu č. 1/96 z 16.11.1995, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, kdy zásady pro tvorbu ceny stočného formou věcného usměrňování v roce 1996 oproti právnímu stavu z 29.4.1994 se nezměnily.

V rozboru právních předpisů týkajících se problematiky zdůraznil, že žádný nedává žalobci právo, aby po investorech požadoval částečnou úhradu na zkapacitnění kanalizace. Stavebník tam, kde veřejná kanalizace není, musí vynaložit finanční prostředky na vybudování septiku, nelze však odvodit povinnost jiného stavebníka, jehož stavbu na veřejnou kanalizaci napojit lze, zajišťovat svými finančními prostředky rozšiřování kapacity veřejné kanalizace. Jestliže ministerstvo obdrželo stejnopis žaloby Vrchního soudu v Praze v jiné věci, tak z toho nelze dovodit počátek jeho subjektivní lhůty pro uložení pokuty podle § 14 odst. 4 zákona v řízení, jež bylo zahájeno v jiné, podobné věci, ani to, že tato lhůta již uplynula. Závěrem poukázal na žalovaným zjištěné nedostatky napadeného rozhodnutí formálního charakteru, kdy uvedl i způsob jejich odstranění a to mimo jiné časové upřesnění protiprávního jednání ve výroku, že jako podklad rozhodnutí nemůže být uvedeno „průběh správního řízení“ a „protiprávnost jednání“, a naopak rozhodnutí musí vycházet a taky vycházelo z výsledku správního řízení, kterým je spolehlivě zjištěný stav, nikoliv tedy z průběhu správního řízení. Odůvodnil potom i vyšší uložené pokuty.

Soud v nařizeném jednání přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně řízení, které mu předcházelo a žalobu shledal důvodnou.

S účinností od 1. listopadu 1996 byl zřízen Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, na něhož přešla podle § 1 odst. 5 písm. e) zákona č. 272/1996 Sb. dosavadní působnost vyplývající ze zákona a dalších právních předpisů z Ministerstva pro hospodářskou soutěž.

Ve správním soudnictví přezkoumávají soudy na základě žalob nebo opravných prostředků zákonnost rozhodnutí orgánů veřejné správy. Podle § 249 odst. 1 o.s.f. řízení se zahajuje na návrh, který se nazývá

žalobou. Podle druhého odstavce pak žaloba musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat oznáčení rozhodnutí správního orgánu, které napadá, vyjádření v jakém rozsahu se toto rozhodnutí napadá, uvedení důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu a jaký konečný návrh činí.

Podle § 250i odst. 1 o.s.ř. při přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí je pro soud rozhodující skutkový stav, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí; dokazování se neprovádí. Podle třetího odstavce pak k vadám řízení před správním orgánem soud přihlídně, jen jestliže by vzniklé vady mohly mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Podle § 245 odst. 2 o.s.ř. u rozhodnutí, které správní orgán vydal na základě zákonem povolené volné úvahy (správní uvážení), přezkoumává soud pouze, zda takové rozhodnutí nevybočuje z mezí a hledisek stanovených zákonem.

Podle zákona o ochraně hospodářské soutěže (zákon č. 63/1991 Sb. ve znění zákonů č. 495/1992 Sb. a č. 286/1993 Sb.), § 1 odst. 1 účelem tohoto zákona je ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobců a výkonní (dále jen „zboží“) proti jejímu omezování, zkruslování, nebo vylučování (dále jen „narušování“). Podle § 2 odst. 1 písm. a) se tento zákon vztahuje na fyzické a právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé (dále jen „soutěžitelé“).

Podle § 9 odst. 1 zákona získá-li soutěžitel sám nebo v dohodě s jinými soutěžiteli takové postavení na relevantním trhu, že není vystaven soutěži vůbec (monopolní postavení), popřípadě není vystaven soutěži podstatně (dominantní postavení), je povinen tuto skutečnost neprodleně ohlásit ministerstvu. Podle odstavce 2 dominantní postavení na trhu má soutěžitel, který dodávkami na relevantním trhu zajišťuje v období kalendářního roku nejméně 30% dodávek shodného, porovnatelného, nebo vzájemně zástupitelného zboží.

Podle třetího odstavce monopolní nebo dominantní postavení nesmí být soutěžitelem zneužíváno na újmou jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů ani na úkor veřejného zájmu. Zneužitím je zejména a) přímé nebo nepřímé vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, zvláště vynucování plnění, jež je v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění, b) vázání souhlasu s uzavřením smlouvy na podmínku, že druhá smluvní strana odebere i další plnění, které s požadovaným předmětem smlouvy věcně ani podle obchodních zvyklostí nesouvisí, c) uplatňování rozdílných podmínek při shodném, či srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž jsou tyto účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni, d) zastavení či omezení výroby, odbytu nebo technického vývoje zboží za účelem získání neoprávněného hospodářského prospěchu na úkor kupujících.

Předpokladem toho, aby žalobce mohl být postižen podle § 9 odst. 3 zákona je, aby měl dominantní postavení a jeho zneužil způsobem naznačeným v zákoně.

Žalobce má výrazně dominantní postavení na trhu odvádění a čištění odpadních vod. Tuto skutečnost ani sám nepopírá. Tvrdí však, že jedná na jiném trhu a to trhu zřizování a úprav kanalizačních zařízení, kde rozhodně dominantní postavení nemá.

To je však zcela zásadní nepochopení zákona. Předmět ochrany podle § 9 odst. 3 zákona není vázán na trh úzce vymezený dominantním postavením, ale naopak předmětem je ochrana trhu před důsledky jednání toho, jenž dominantní postavení má, bez ohledu na to, kde se tyto důsledky projevují. Vůbec není vyloučeno, aby zneužíváním postavení soutěžitele s dominantní tržní mocí bylo dosaženo výhody na jiném trhu. Zda o takovou vazbu jde, či nikoliv, je z hlediska dopadu § 9 odst. 3 zákona zcela nerozhodné. Podstatné však je, aby přitom existovala vazba mezi dominantním postavením soutěžitele a jeho jednáním podle § 9 odst. 3 zákona, tedy o zneužití jde tam, kde soutěžitel může úspěšně a podle okolností dlouhodobě jednat proti obsahu citovaného paragrafu právě proto, že dominantní postavení má. Jeho jednání je pro soutěžní prostředí tím nebezpečnější, čím dominantnější postavení na něm zaujímá, neboť v takovém případě je konkurence málo schopná eliminovat toho negativní důsledky. Pokud setrvává v obecné rovině, pak projevuje-li se formální znaky správního deliktu zneužití postavení na trhu, a to jakémkoliv, je třeba nejprve zjistit, zda původce takového chování má aspoň dominantní postavení a zda jeho chování je důsledkem tohoto jeho postavení, přesněji, zda efektivita tohoto chování je v příčinné souvislosti s jeho dominantní tržní mocí.

Žalovanému se bezesporu podařilo prokázat, že žalobce má, jak již bylo řečeno, výrazný, asi 90ti procentní podíl na trhu odvádění a likvidace odpadních vod na podstatně přesně definované části Prahy. Průkaznost toho je dána jak sdělením Magistrátu hlavního města Prahy, tak i žalobce samého. Co je zásadní, je zákonem stanovená působnost žalobce na úseku udělování souhlasu správce kanalizace s napojením na veřejnou kanalizaci (zákon č. 138/1973 Sb., vyhl.č. 144/1978 Sb.), přičemž tento souhlas byl ve stavebním řízení stavebními úřady vyžadován.

Žalobce nepochybně sjednával příkazní smlouvy se stavebníky, kteří potřebovali pro účely stavebního řízení souhlas žalobce s napojením na veřejnou kanalizaci. Přitom obsahem příkazních smluv byl závazek zvýšit kapacitu kanalizace, aby příkazce mohl být na veřejnou kanalizaci napojen. Tato skutečnost byla žalovaným

bezpečně prokázána, a to jak písemnými důkazy, tak i svědeckými výpověďmi, jež byly úvodem chovány. Jednání shora popsané, jehož podstatu ani žalobce nezpochybňoval, uskutečňoval jako výlučný správce kanalizačních sítí, takže na 90 % území Prahy. Žalobce jako správce kanalizačních sítí podmínil vydání souhlasu s napojením na veřejnou kanalizaci, kterou spravoval, jestliže stavebník uzavře smlouvu, na základě které žalobce za úplatu provede činnost směřující ke zvýšení kapacity kanalizace. Jež v konečném důsledku umožní napojit se na ni. Protože stavitelé – příkazníci neměli jinou možnost získat souhlas k napojení se na veřejnou kanalizaci, mohli volit mezi dvěma alternativami, buď podepsat příkazní smlouvu nebo si zajistit jiný způsob likvidace odpadu, který by byl finančně náročnější, jak uváděl žalobce v přípisech zasílaných stavebníkům. Pro posouzení, zda jednání spadá pod § 9 odst. 3 zákona není vůbec nutné podmiňovat udělení souhlasu plněním příkazních smluv, když k případnému porušení zákona docela postačí, souhlas vázat na uzavření těchto smluv. Vynucování jejich obsahu by bylo možné soudní cestou pořadem práva civilního. Není ani nezbytné finální řešení otázky napojení stavby na veřejnou kanalizaci jako součást podmínek vydání stavebního povolení stavby. Jde totiž o to, že nevýhodnost volby jiného řešení likvidace odpadů, než napojení se na veřejnou kanalizaci je natolik zřejmá, že pro stavebníka o ni nemá význam uvažovat.

Žalobce má na trhu odvádění a čištění odpadních vod v Praze výsadní postavení vůči spotřebitelům, pro neznapojení se na veřejnou kanalizační síť představuje standardní řešení při zřizování nových odběrných míst, při okrajové možnosti vybudovat vlastní domovní čistírnu odpadních vod, resp. žumpy s vyvážením do čistírny odpadních vod. Samotná možnost vybudování těchto zařízení nepředstavuje konkurenci veřejné kanalizaci, neboť jde o soukromý projekt nepůsobící na trhu a neschopný ovlivnit chování provozovatele veřejných sítí. Nejde ani o nabídku standardně nabízenou jako alternativu na veřejné síť, ale o zcela odlišný způsob řešení vlastního požadavku. O konkurenci by šlo v případě existence paralelní sítě nebo při srovnatelně obtížném zajištění jiné běžně nabízené služby, vycházející z hlediska spotřebitele ze stejných principů, tedy smluvního zastavení likvidace odpadů s obdobnými náklady a obdobným mechanismem fungování. Takovou alternativou však výstavba soukromého odpadu není. V dané lokalitě je veřejná síť kanalizací výrazně dominujícím systémem. Skutečnost, že žádný ze stavebníků nepřehodnotil své závěry na veřejnou síť se napojit, svědčí rovněž o jeho výlučnosti. Zřejmá výhodnost napojení se na veřejnou kanalizaci tvrzená samotným žalobcem a dokladovaná i chováním stavebníků, vymezuje prostor, který představuje nejobvyklejší, nejlevnější a nejjednodušší způsob likvidace odpadů, a proto vazba na vlastní vydání stavebního povolení stavby není na místě. Nejde o to, zda absolutně není možné bez předmětného souhlasu žalobce získat stavební povolení, ale o to, zda lze získat za takových podmínek, které nejsou bezdůvodně zatíženy neoprávněnými požadavky na stavebníka. Jestliže by tedy bezprávní ztížení vydání potřebného souhlasu mělo vést k volbě jiného nestandardního a dražšího řešení, pak tato skutečnost sama o sobě stačí k tomu, aby úvaha o újmě spotřebitelů byla oprávněná. Žádný soutěžitel v dominantním postavení nemůže bezdůvodně ztěžovat postavení třetích osob - spotřebitelů za účelem řešení vlastních problémů. Ze stejných důvodů je nevýznamné i to, že spory o zřízení přípojky mezi správcem kanalizace a zadavatelem o připojení na ni, řeší vodohospodářský orgán, nikoliv žalobce, neboť bylo by v rozporu s chápáním právního státu, jestliže by se předpokládalo, že nečinnost státu při porušování zákona některými subjekty má být nahrazována soukromou aktivitou těch, jichž se toto porušení dotýká, v daném případě pravidelným odvoláváním se stavebníků k vodohospodářskému orgánu, jestliže smyslem dozoru nad hospodářskou soutěží dle § 1 odst. 1 zákona je zajištění fairového chování soutěžitelů v režimu veřejného práva. Že lze přinutit soutěžitele k témuž cestou soukromé iniciativy nemůže způsobit, že příslušný orgán státní správy bude nečinný.

S ohledem na konkrétní okolnosti případu je třeba dále uvést:

Výklad zákona žalovaným byl zcela správný, pokud jde o podřazení žalobce pod režim zákona. Pokud jde o formulaci zneužití dominantního postavení, nebyla zatím prokázána jeho esenciální podstata, totiž nesprávnost stanovení podmínek pro udělení souhlasu k napojení na veřejnou kanalizaci.

Žalobce správě klade otázku, zda byl oprávněn příkazními smlouvami vázat svůj souhlas k napojení staveb na veřejnou kanalizaci, resp. zda tato skutečnost může být zneužitím postavení na trhu. Žalobce vedl svou obranu mimo jiné tak, že bez zvýšení kapacity kanalizace nemohl dát souhlas k napojení dalšího stavebníka prostě proto, že kapacita kanalizace, čističky to nedovoluje.

Žalovaný neprovedl žádný důkaz k tomu, aby zjistil, v jakém stavu je ta část veřejné kanalizace, kterou spravuje žalobce, zda má dostatečnou kapacitu, aby umožnila bez dalších technických úprav napojení stavebníků a to všech, kteří o to v rozhodném období žádali. Z provedených důkazů totiž není zřejmé, že by žalobce nepravdivě informoval stavebníky o tom, že „v současné době nemůže polovat bez dalších opatření napojení na veřejnou kanalizaci, vzhledem k tomu, že nemá zajištěno odpovídající čištění odpadních vod, a že zrušením souhlasu vlády ČSR o povolení vypouštění odpadních vod nemá možnost zvyšovat množství nečištěných nebo nedostatečně čištěných odpadních vod vypouštěných do vodoteče“. Žalovaný se tímto vůbec nezabýval, ačkoliv na tom je závislé vyřešení otázky oprávněnosti či bezprávnosti stanovení podmínky uzavření příkazní smlouvy. Pokud by totiž bylo prokázáno, že žalobce skutečně z technických příčin v rozhodném období neměl možnost a

vlastně z toho pohledu ani právo nadále zvyšovat objem odváděného odpadu, jevíla by se stanovená podmínka ve zcela jiném světle. Pak by na ni muselo být nazíráno jako na skutečnou nabídku řešení situace objektivní nemožností žádosti stavebníka vyhovět. Přitom by bylo nezbytné zjistit, zda žalobce inkasované peníze investoval způsobem směřujícím přímo ke zvýšení kapacity veřejné kanalizace. Je podstatné, zda jednání žalobce je vynucené objektivními hledisky (např. nedostatek finančních prostředků, převzatá kapacitně nedostatečná kanalizační síť, resp. ÚČOV apod.), či toliko špatným výkonem správcovství (pohodlným životem - quiet life). Pokud by totiž toliko objektivní příčiny byly důvodem jednání žalobce, stěží by mohlo docházet k újmě spotřebitelů, neboť ti by v opačném případě nemohli být napojeni na veřejnou kanalizaci, a to za okolností, že by příčinou tohoto stavu nebylo jednání nebo nečinnost žalobce.

Otázku zneužití dominantního postavení nelze přitom zaměřovat se soukromoprávními nároky stavebníků řešených dle občanského zákoníku a ani mezi tím hledat přímé vazby.

Otázky, které byly soudem položeny, musí být zodpovězeny znalcem z oboru stokování, neboť k tomu nemá žalovaný odborných znalostí a jsou přitom pro posouzení věci zásadní. Bude tedy třeba zodpovědět ve smyslu shora řečeném, zda v rozhodném období byl stav kanalizace (ÚČOV) takový, že neumožňoval bez dalších investic na zvýšení její kapacity připojení dalších stavebníků. Dále zjistí, jak velké by muselo být zatížení (mysleno připojením stavebníků), aby došlo k reálnému zhoršení kanalizačního systému. Dále nechť je porovnán tento výsledek se souhrnem všech stavebníků, kteří byli v rozhodném období na veřejnou kanalizaci žalobce připojeni. Také bude třeba vyhodnotit, zda investice vybrané dle příkazních smluv sloužily ve všech případech ke stanovenému účelu, přičemž toto zjišťovat má smysl, bude-li zjištěna nedostatečnost kanalizace. Teprve potom bude možné řešit otázku zneužití dominantního postavení.

Soukromoprávní smluvní báze opírající se o občanský či obchodní zákoník nemůže ve svých důsledcích narušit kogentní normy. Smyslem ochrany hospodářské soutěže není rozhodovat na hraně zájmů spotřebitelů či veřejného zájmu při soukromoprávních aktivitách spotřebitelů, ale pouze „vybalancování“ podmínek pro zajištění fair prostředí na trhu zboží tam, kde tržní mechanismy jsou potlačeny, deformovány, či kde je třeba stimulačního účinku v závislosti na ekonomické politice státu, zde reprezentované Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Ten je také ze zákona oprávněn volit míru intenzity zásahu do prostředí trhu. V tom spočívá nezastupitelná role exekutivního uvážení, zvaného uvážení správním, jež se formuluje v mezích příkazů a zákazů právních norem. Vlastní zásahy správního orgánu však lze posuzovat již jen z pohledu správnosti aplikace výkladu zákona. Ani v posuzovaném případě tomu není jinak. Proto soud klade důraz na to, aby postup žalovaného byl v souladu se zákonem, čemuž v posuzovaném případě chybí dostatečně zjištěný skutečný stav.

Zákon v § 9 odst. 3 zajišťuje ochranu hospodářské soutěže ve zvláštních případech, jmenovitě, jde-li o soutěžitele s monopolním, resp. dominantním postavením. Takový soutěžitel právě pro specifické podmínky na trhu dané jeho výlučným postavením je vystaven silnější reglementaci než soutěžitel, jež onu tržní moc nemá. Zákon zakazuje taková jednání, která směřují k vynucení něčeho, co není vůči zejména soutěžitelům a spotřebitelům poctivé (fair) a co by nebylo možné vyžadovat při existenci řádné konkurence.

Soud se zabýval i námitkou žalobce ohledně definování předmětu jednání žalobce ve smyslu § 9 odst. 3 zákona. Přitom shledal, že žalovaný zahájil správní řízení „ve věci možného narušení hospodářské soutěže ve smyslu § 9 odst. 3 zákona v souvislosti s uzavíráním příkazních smluv“. Z protokolu o jednání dne 20.6.1996 je nad veškerou pochybnost, že žalobci byl vyjasněn smysl zahájeného správního řízení, o čemž svědčí obsah zmiňovaného protokolu, jakož i písemný doplněk zasláný žalobcem. Avšak ke konečné podobě definice předmětu šetření došel žalovaný 20.9.1996, resp. 11.10.1996, kdy uvedl v protokole o jednání, že má jít o „zneužívání dominantního postavení dle § 9 odst. 3 zákona podmiňováním udělování souhlasu s napojením na veřejnou kanalizaci, podepsání příkazní smlouvy a úhradou částky v ní uvedené“. Požadavek na precizní vymezení předmětu řízení je oprávněný v souvislosti s požadavkem žalobce na proces, respektující jeho právo účastníka řízení. Z tohoto pohledu soud zkoumal, zda v důsledku měnící se formulace předmětu řízení došlo k takové újmě žalobcových práv, která by měla vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Soud však takovýto názor nesdílí. Jde o to, že žalovanému se nepodařilo napoprvé natolik výstižně definovat předmět řízení, aby jeho formulaci mohl udržet proti výtkám žalovaného až do rozhodnutí o rozkladu. Změna formulace však neznamenala nikdy zásadní změnu vymezení předmětu šetření, aby bylo možné dedukovat obrat správního řízení jiným směrem, který by si vyžádal zastavení původního řízení a eventuální zahájení řízení nového. Postupné měnění předmětu šetření - řízení nepřesáhlo rámec skutečností, jež byly podnětem pro zahájení řízení a jež byly podrobně rozebrány hned při prvním ústním jednání dne 20.6.1996. Samotná změněná znění pak nepředstavovala žádnou odchylku od obsahu šetření, jež žalovaný uvedl, neboť o ničem jiném nebyl pořízen protokol dne 20.6.1996, než-li právě o tom, že dle názoru žalovaného mělo dojít ke zneužívání dominantního postavení podmiňováním udělování souhlasu s napojením na veřejnou kanalizaci, podepsáním příkazní smlouvy, resp. úhradou částek tam uvedených a žalobce také v tomto smyslu podával vysvětlení. Není chybou, jestliže žalovaný v průběhu správního řízení upřesňoval předmět řízení, neboť k tomu nepochybně správní řízení slouží. Stěží si lze představit, jak by mohl žalovaný bez provedení důkazů přesně definovat předmět řízení před jeho

zahájením, jestliže teprve řádně provedené důkazy mu umožní učinit si závěr o porušení zákona, o němž získal vědomost do zahájení toliko z podnětů, které nemusí exaktně vyjadřovat objektivní skutečnost. Žalovaný v každé fázi upřesňování předmětu řízení umožnil žalobci se k tomu vyjádřit, jak mu to ukládá § 12 odst. 6 zákona, resp. § 3 správního řádu.

Soud je vázán při svém rozhodování žalobními důvody a z důkce žaloby nelze vyvodit, že by žalobce chtěl učinit předmětem přezkumné činnosti soudu další otázky procesního charakteru, jak plyne z citace žaloby s vývodem odůvodnění tohoto rozsudku; soud při přezkoumání řízení před správním orgánem v obou stupních nepřihlíдел takové vady řízení, které by samy o sobě mohly mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

Protože podle názoru soudu nebyl žalovaným dostatečně zjištěn skutečný stav věci, bude na žalovaném, aby po vrácení věci tyto nedostatky odstranil, tedy zejména provedl důkaz znaleckým posudkem v naznačeném rozsahu, případně provedl ještě další důkazy, uzná-li za vhodné a také, aby z těchto doplněných důkazů, jakož i z důkazů, které již byly v průběhu správního řízení provedeny, provedl skutková zjištění a všechny důkazy náležitě vyhodnotil. Teprve poté bude možné, aby se zabýval otázkou, zda došlo či nikoliv ke zneužití dominantního postavení žalobce.

Vzhledem k těmto důvodům soud rozhodnutí tak, jak bylo napadeno žalobou podle § 250j odst. 2 o.s.ř. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení kvůli nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů (§ 250f o.s.ř.). Protože vytknuté nedostatky je možné odstranit v řízení před druhostupňovým orgánem, nebylo nutné rušit i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Výrok o nákladech soudního řízení se opírá o § 250k odst. 1 o.s.ř. a vychází ze skutečnosti, že žalobce v řízení měl úspěch. Proto mu také byla přiznána proti žalovanému náhrada nákladů v částce 3.150,- Kč, která představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 1.000,- Kč, odměnu právního zástupce za 2 krát úkon právní pomoci po 1.000,- Kč a režijní paušál 2 krát 75,- Kč tedy celkem 3.150,- Kč. Tuto částku soud uložil žalovanému zaplatit k rukám právního zástupce v přiměřené lhůtě do 30 dnů od právní moci rozhodnutí, s ohledem na délku trvání bankovních operací.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** opravný prostředek přípustný (§ 250j odst. 4 o.s.ř.).

JUDr. Václav Novotný, v.r.
předseda senátu